

zele ce marchează victoria definitivă a fantasmelor; se prăbușește, în cele din urmă, irevocabil, invocând, cu candoare infantilă și cu un patetism de o dureroasă sinceritate, ultimul sprijin: „Salvează-ți fiul nenorocit, măicuță!”. O știință fără cusur a *spunerii* (interpretul învinge riscurile monotoniei, dominând autoritar un text care nu era destinat scenei), capacitatea de a ne sugera, discret, dar nu mai puțin pregnant, zbaterile interioare ale lui Poprișcin, subtilitatea trecerilor de la un registru la altul, mai mult, de la un Poprișcin la altul, în acest amețitor joc de oglinzi deformante care este textul gogolian — iată principaleletribute ale unei creații în care noi vedem semnul maturității depline a acestui actor.

Al. Călinescu

Angela Radoslavescu (Electra) și Sorin Zavulovici (Oreste)

Teatrul „A. Davila”
din Pitești

ELECTRA

de Sofocle

Data premierei: 28 noiembrie 1975.

Regia: MIHAI RADOSLAVESCU.

Scenografia: CONSTANTIN RUSSU.

Aranjamente muzicale: prof. GH. GOMOIU. Traducerea: N. CARANDINO.

Distribuția: ANGELA RADOSLAVESCU (Electra);

SORIN ZAVULOVICI (Oreste);

MARIA ANDREEA RAICU (Chri-

stemis); MARTA SAVCIUC (Clitem-

nestra); DEM. NICULESCU (Egist);

PETRE TANASIEVICI (Pedagogul);

ILEANA FOCȘA, ILEANA ZAR-

NESCU, ANA VLADESCU, MIOARA

IATAN-ȘCARLAT, CARMEN ROXIN.

NINA ZĂINESCU, NINA UDRESCU

(Corul).

Dacă, într-adevăr, *Electra* s-a reprezentat în anul 416, septuagenarul autor n-a mai băut cupa triumfului. Atenienii l-au aclamat pe Agaton, Ciudad destin! Una dintre creațiile desăvârșite din istoria dramaturgiei se scrisese pentru posteritatea îndelung rivniitoare de idealuri pierdute. Amplificând schema eschiliană din *Coezorele*, mutând accente și sensuri într-o acțiune cu vădit caracter polemic, Sofocle intervenea literar în disputa filozofică asupra vieții, lansată de sofisti, opunându-se principiilor individualismului exacerbat. Ultimele acte al tragediei *Atriziilor* devine astfel o pledoarie a omului „pentru a se elibera de apăsarea «dictatului divin» și de a-și făuri singur destinul printr-o etică pămînteană” (Radu Popescu). Personajul titular, *Electra*, este asimilat acelor eroi exemplari imaginați în fabuloasa Eladă — Prometeu, Oedip, Antigona, Oreste — care au jalonat pînă astăzi o direcție a literaturii lumii. Fiind, în elementaritatea lui, un „caracter” în cel mai autentic sens clasicist, unitatea interioară a personajului se întemeiază pe o psihologie socialmente determinată de norme ale disciplinei colective. Purtătoare de mesaj peren, *Electra* trebuie să se infățișeze și astăzi spectatorilor cu toată greutatea filozofică a recitativului său.

Numai că jucăm rar teatru antic. Din tot felul de prejudecăți, care nu țin seama că anticii oferă cel mai fecund exercițiu inter-

pretabil, mobilizând în actor toate disponibilitățile lui scenice, încît un spectacol cu un tragic grec capătă dubla importanță — a viziunii scenice și a discursului actoricesc, gustat și în sine pentru ceea ce reprezintă ea esență a rostirii. Se înțelege că orice reprezentare din repertoriul părinților tragosului atrage, cel puțin, prin titlu.

Premiera de la Pitești, în regia lui Mihai Radoslavescu, s-a integrat prin opțiune unui sens cultural. Lectura regizorală s-a făcut în cea mai fidelă accepție a primatului textului literar, asupra actorilor răsfrîngîndu-se o nobilă misiune — restituirea ideatică într-o pronunție fără cusur. Mihai Radoslavescu este un regizor care lucrează îndelung pe marginea cuvîntului. Cu sporite exigențe de dicție, aici, am ascultat actori pregătiți parcă pentru vastitatea amfiteatrului; am văzut, mai ales în această solemnitate a comunicării, marcajul regizoral. Dacă spațiul de joc sporește liniile severe ale claustrării Electrei, dacă dispunerea Corului imaginează posibile tovarășe de captivitate, dacă decorul (excelent executat de Constantin Russu) are tragism geometric, cuvîntul este exclusiv cel din care se scoate efect scenic. Celelalte elemente, în parte enumerate, dau „starea de teatru”, nicidecum teatralitatea piesei, în accepția procesuală. Singurul element vizual, participativ direct, a fost „tras” din inefabilul tragediei; scenografic, efigia însîngerată a lui Agamemnon domină tutelar scena și ghilotinează aerul la cele două justițiere fapte ale lui Oreste.

Indiscutabil, spectacolul lui Radoslavescu are superioritatea actului de cultură, prin morala implicată de formula sa scenică: se poate reprezenta cu deplină reușită un clasic, fără parafrazări mergînd pînă la „colaborare”, dintr-o curioasă înțelegere a originalității. Protagonisții s-au integrat convingerilor regizorale, cu un salutar simț al disciplinei. Angela Radoslavescu gîndește rolul Electrei în simplitatea marii suferințe, pozițiile sale hieratice, de aleasă frumusețe plastică, venind în completare caracterologică, pe unda unor atestări de epocă. Rechizitoriul făcut Clitemnestrei a fost cel mai reușit moment de erupție temperamentală, în cadrele retoricii de respirație înaltă a textului. Sorin Zavulovici a văzut în Oreste, cu îndreptățire, un principiu al justiției active și a căutat, fără stridente, mai mult prin impulsuri tineresti, să iasă din planul secund hărăzit de Sofocle. Clitemnestra Martei Savciuc are accentele tiranice ale ființei instinctuale, dominînd prin masivitate sugerată o cetate în așteptarea salvării. Nu ne-a convins Maria Andreea Raicu în Chriotemis, vlăstarul mediocru al lui Agamemnon, pătruns totuși de dîrzenia spitei atride; și nici Dem. Niculescu în Egist, actor rămas în faza inexpressivă a primului contact cu rolul. Corul își scandează comentariul cu vădite intensități de subliniere, dar și de nuanță afectivă, lucru greu de obținut în comun, dar obținut printr-o stabilizare muzicală îndelung lucrată.

Angrenate perfect jocului ni s-au părut Ileana Focea, Mioara Iatan și Carmen Roxin. Grupul vocal *Ars nova* și-a justificat prezența cu valoare de ritual.

Intențiile cu acest spectacol sînt demne de toată lauda. El a fost adresat întîi publicului tînăr, și-apoi, după o experiență încununată de succes, trecut unei largi audiențe. S-a demonstrat, firese, actualitatea unui geniu dramatic al Antichității, actualitate găsită tot firese în nemuritoarele virtuți ale textului.

Ionuț Niculescu

Carnet I.A.T.C.

CINCI SERI

de A. Volodin

Data premierei: 8 noiembrie 1975.
Clasa prof. BEATE FREDANOV.

Regia: lector LAURENȚIU AZIMIOARĂ. Scenografia: DRAGOȘ GEORGESCU — DORU TOFAN (clasa prof. ELENA PATRĂȘCANU-VEAKIS). Ilustrația muzicală: conf. RADU PALADI.

Distribuția: MARIA DOGARU (Tamara); ANDREI FINȚI (Ilin); VALERIU PREDĂ (Slava); MARIA NESTOR (Katie); MARA COSTEA (Zoia); GHEORGHE POPA (Timoteev).

A doua premieră a studenților-actori etalează pe scena studioului, printr-un text inedit, capacitățile interpretative ale clasei conduse de eminenta actriță și reputat pedagog, Beate Fredanov. Piesa scriitorului sovietic A. Volodin, cunoscută în urmă cu cincisprezece ani, „montare clasică” a Sovremennikului în 1959, are, cu un timbru etic specific, un cald patos umanist. Ea pictează, în jurul unei oarecare povești de iubire, câteva frumoase portrete ale generației acelor foști tineri care s-au maturizat în anii războiului și ale căror destine au fost